

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Leodivm Ecclesiae Cathedralis

Rausinus, Stephanus

Namvrçi, 1639

Capvt Vigessimvm Tertivm. An igitur Consulatus Leodiensis nulla in re sit
Romano Magistratui Similis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11818

traditur, an potius ex Morphei spelæo? Dormitasse in Parnasso eum oportuit, qui vigilans istud somniauit. Si iuxta Lyricum, Nil admirari, res penè vna est, quæ facere & factum possit seruare beatum, non erubescam fateri, non mirari quod circa antiquitatem Consulatus labantur, qui in vetustate Urbis tam turpiter aberrarunt. Facile ijs euenit quod viatoribus deuias semitas ingredientibus, quos error primus deducit de viâ & nouis erroribus multipliciter exponit: vnde non nisi ægrè extricentur. Quasi labyrinthus sit, *Indeprensus, & irremeabilis error.* Sed eum ego nunc deprehendi, & tenebris dissipatis lucem luculentam dedi.

CAPVT VIGESIMVM TERTIVM.

An igitur Consulatus Leodiensis nullâ in re sit Romano Magistratui Similis?

NVllum Simile est idem. Et vna eademque persona vice duarum nonnunquam fungitur, pro qualitatatum pluralitate. Vicissim res eadem aliquando diuersificatur, ex personarum diuersitate. Vt non iniuriâ Terentius, Duo cum idem faciunt sæpè possis dicere hoc licet impunè facere huic, illi non licet: Non quòd dissimilis res sit, sed quòd is qui facit. Ita ex opposito nulla tam sunt dissimilia, quæ non in aliquo similia reperiantur. Musca in eo similis est Aquilæ quòd pennas habet, homini bruta animantia quod sentiunt, plantæ quòd animam vegetatiuam habent. Leodinus Con-
Ii 3
latus,

latus, qui tot stadiis à Consulatu Romano distat, dissimilimus, in aliquo interim est similis. Apud Romanos vetustissimis Reipublicæ temporibus nulla certa ætas Dictaturis & Consulatibus adipiscendis constituta erat, sed cunctis Patriciis, dummodò bonis artibus fiderent licebat sese Candidatos profiteri. Posteriore ævo, lege cautum fuit ne Consulatus ante quadragesimum secundum ætatis annum peti, & ante tertium & quadragesimum geri possit: nec Prætura ante trigessimum nonum peti & geri ante quadragesimum; neque ædilitas peti ante trigessimum sextum, & ante trigessimum septimum iniri. Sicut ante trigessimum quintum annum nullus Iudex esse poterat, vsque ad Augusti Imperium, qui quinquennium præcidit. Ea Lex dicta Annaria, quod annos finiret quibus Magistratus capiendi potestas esset. Perpetuâ etiam vnâ conditione, nemini Magistratum vllum vrbicum committi, qui ad decem annos prius non militasset. Vfus enim & experientia propriæ sunt maturioris ætatis; & cum ars imitetur naturam, vix deceret eum esse Consulem, qui Politicus ciuicum pater esse debet, qui nedum filius, sed nepos per ætatem esse possit plurimorum. Ex qua causa Romulus centum legens Consiliarios, senes desumpsit, & ex ijs Senatum constituit, tracto à Senibus nomine. Quem numerum cædibus Tarquinij Superbi diminutum, primoribus Equestris gradus lectis ad trecentorum summam Brutus expleuit: & Liuius Drusus in Tribunatu existens ad sexcentos extendit, vt opes Senatus extolleret, & eosdem Iudicijs præponeret. At Iulius Cæsar, ijs qui à partibus suis steterant etiam indignissimis

mis

mis gratificaturus, ad mille & vltra auxit; sed prudenter Augustus affluentem illum numerum deformi & incondita turba ad modum, numerumque pristinum, sexcentorum scilicet, & splendorem redegit. Lex tamen illa ætatis non semper obseruata. Pompeius decimo nono, Octavius decimo octauo, & C. Marius Iunior (per vim iste) nondum impleto vigesimo, Consulatum administrarunt. An non etiam Octavius? Nam Senatu cunctante Cornelius Centurio Princeps Legionis reiecto sagulo ostendens gladij capulum in Curia dicere non dubitauit, hic faciet si vos non feceritis. Ante omnes Scipio Africanus vix dum pubertatis annos egressus fasces Consulares suscepit, verum ambigo an ex tunc Lex vetaret: certè desperatissimis in Hispania rebus post duos cæsos exercitus vnà cum Imperatoribus patre & patruo, potiùs nullo competitore & omnibus ad stuporem attonitis, quàm meditatìs suffragiis, petens fuit Consul Creatus, Optimo Romanæ Reipublicæ fato. Et quidni? ob necessitatem vrgentem, aut eminentem indolem receditur interdum à regulis communibus. Quid si quispiam cum Ascanio, Supra annos, animumque gerat, curamque virilem. *Faciatque viros impubibus annis, Iupiter*, vt vaticinatus fuit Ouidius: cui tam fauerit potentior omni Lege natura, cur non Legem possit transcendere? Hactenùs Leodij nulla specialis super ætate Consulari constitutio, ante nuperam Serenissimi FERDINANDI Bauariæ Ducis moderni Leodiensium Principis anno 1631. latam. Visum fuit antecessoribus quod sufficienter prouidissent circa eligendorum idoneitatem à prudentia, rerum vsu, & se-

& sedatis moribus vndecunque commensurandam, ad aetatis iureiurando Electoribus quod postpositis priuatis affectibus eos denominarent, qui prae alijs ad publicae salutis compendium excellerent. Per quod, vt Iunioribus non praecludebant aditum, ita non aperiebant. Princeps FERDINANDVS iustis motus causis quaestionem terminauit, & trigessimum quintum annum praefixit. Ea est quasi media aetas, ad capeffendam Rempubli- cam apta, nec nimio aestuans in praecipitandis consiliis calore, nec torpens frigore, Aetas inter iuuenemque senemque, vis iuuenilis inest. Quam aetatem Solon septem Sapientum non postremus mari ad matrimonium contrahendum indixit, quia Patrisfamilias maturitati conuenit: & Iudicibus suis Romani, quos ex centuriis Equitum fortiebantur. Neutrobi verò Legislatores senectutem etiam decrepitam & confectam ab hoc Magistratu arcuerunt: quia consilio & iudicio res magis gerenda, quam pedibus, aut manu. Parumque hic nocet senibus. *Quod gelidus tardante senectate Sanguis hebet, frigentque effatae in corpore vires.* Excusationem tamen eis septuagenaria aetas donat, si ea vti volunt. Eorum, qui sese ex eo Leodij excusarunt, nomina fortè in annulo scribi possent Romae ob minorem quidam causam Magistratum repudiarunt. Inter quos T. Manlius Torquatus à praerogatiua Centuria Iuniorum Consul iam declaratus, oculorum valetudinem excusauit, impudentem ditans Gubernatorem qui cum alienis oculis ei omnia agenda sint, postulet sibi aliorum capita & fortunas committi. Romae Consulatus anno fuit definitus, Bruto instituyente ex Seruij Tullij commentariis: neque vlli, vrgente

vigente Reipublicæ disciplina, continuatus, nisi in extremo rerum discrimine: vt Quinto Fabio Maximo aduersus Hannibalem, his interpolatim continuatus scribitur. Qua in parte Thebani seueriores fuisse narrantur, qui pœnam capitis in eos statuerant, qui quocunque colore vltra annum prorogarent Magistratum. Non solus verò Consulatus anno terminabatur, sed & reliqui Magistratus, Dictatura & Censura exceptis. Dictatoribus supremum Magistratum obtinentibus, à quibus prohibita erat prouocatio, vltra sextum mensem nefas erat dignitatem retinere. Neque Magisterium Equitum Dictaturâ poterat esse diuturnius, quod Dictator extemplo à sua creatione Magistrum Equitum sibi diceret, cuius potestas in Equites esset, eaque post Dictaturam potissima, vt Tribuni Celerum sub Regibus, & sub Principibus Prætorio Præfecti. De Censoribus, qui Decemviralibus Legibus sunt posteriores, Lex hæc fuit, Censores populum, soboles, familias, pecuniasque censento, Urbis templa, ærarium, vectigalia tuentor, populique partes in Tribus distribuunt, Equitum, peditumque prolem describunt, mores populi regunt: Probrum in Senatu ne relinquunt: Bini sunt, Magistratum quinquennium habent. Cæterum per Legem Æmiliam contracta fuit postmodum Censura, annua, ac postremum semestris effecta. Leodij non tantum Annalis est Consulatus, sed quadriennij interstitio intercalatus, interdicto etiam Ciuitati aduersus hanc intercalationem attentare. Soli scilicet Principi à cuius auctoritate potestas Consularis pendet, dispendandi facultate relicta. Extat enimvero Ciuica ordinatio seu totius

corporis Ciuici sub 28. die Octobris 1403, huius tenoris. Statuimus, quod qui Maioribus suffragiis ad munus Consulare Ciuitatis Leodiensis eligentur, solemne iuramentum subibunt, quod intra quatuor continuos annos à fine functi Consulatus computandos, non suscipient iterum Consulatum, etiamsi quadriennio illo durante contingeret eos per Ciuitatem eligi. Ob eam signanter causam, quia non est penes Ciuitatem absoluedi aut dispensandi ab eiusmodi iuramento facultas. Quanta veritatis efficacia, quæ à nolente, per imprudentiam, confessionem rei, vt est, extorquet? Ibi Ciuitatesenses aliud agentes, daturi statuto suo robur adijciunt rationem, Quia aduersus eam Legem nequeunt dispensare. Ergo de Consulatu disponere ijs non licet, nec Legem desuper dicere: sed ille qui creandi potestatem dedit, Princeps. Ioannes Hynsbergius sua constitutione 1424. ad hoc Statutum respexit, & suum sua auctoritate fecit his verbis. Item sancimus & ordinamus, quod iuxta Literam Quadriennij, qui in Consulatu, fuit aut postmodum erit, non poterit neque debet ad Consulatum Leodiensem eligi intra quatuor annos à die completæ functionis. Non abs re Principes statuissè existimo, quod Annalis tantum esset Magistratus & non ante quinquennium repetendus. Romani omnium Gentium in Politicis negotiis prudentissimi, temporarios omnes Magistratus habebant, Urbanos, Peregrinos, & Militares, ne per auctoritatis priuatæ accrementum subiret animus res nouandi. Lege duodecim Tabularum continetur, Eundem Magistratum, ni interfuerint decem anni, ne quis capito. Ciuitatem Annali
Lege

Lege seruanto. Cui tamen legi Gordianus Imperator derogauit, cum ab honoribus ad eosdem honores quinquennij, ad alios verò triennij vacationem dedit; & cum Legatione perfunctis biennij excusationem & vacationem concessit. Et ob eandem causam, quos administrandis Prouincijs delegabant (nulli enim indigenæ administratio Prouinciæ suæ decernebatur) finito officio ad quinquaginta dies ibidem volebant commorari, cunctis Prouincialibus rationem, si quis expeteret, reddituros, licentia vniuersis data eos capiendi, si ante eam moram recederent. Durante quidem munere, in maiore Magistratu constituti non poterant à quoquam conueniri inuiti: quod ad omnes postea temporarios officiales fuit extensum. Romam deinde reuersi à Prouincialibus iterum non minus, quàm à Romanis poterant repetundarum aut aliorum reatum accusari. Imò quandoque ipsi trabeati adhuc Consules & erectos inter fasces: vt magnus ille expugnatis Syracusis Marcellus, modestia sua tamen maior, qui ab ingratis Syracusanis perperam apud Senatum absente collega delatus, cum accusationem posset eludere, collegæ aduentu expectato ne ob id Siculi timidiore essent, vbi is rediit vltro de ijs admittendis retulit, & vtraque parte perorata excessit Curia, quò liberiùs Senatus sententiam ferret. Carthaginenses è toto numero centum Senatores designabant coram quibus Duces & Imperatores bellici rerum quodocunque gestarum causam dicerent. Quid Romanos mouerit ad Annalem Legem ferendam Tiberius videtur expressisse, cum Afinio Gallo Senatore censente in quinquennium Magistratum

tuum Comitia habenda, contrà differuit, Superbire homines etiam annua designatione, quid si honorem per quinquennium agitent? quintuplicari prorsus Magistratus, subuerti leges, quæ sua spacia exercendæ Candidatorum industriæ, quærendisque aut potiundis honoribus statuerint. Atqui non proponebat Asinius duraturum quinquennio Magistratum, sed designationem Candidatorum, qui intra quinque annos successiue forent Consules. Tiberius nihilominus Proteo inconstantior, omnium primus legem foris inuertit. Sic enim de eo iudiciosus Tacitus, Id quoque morum Tiberij fuit continuare Imperia, ac plerosque ad finem vitæ in iisdem exercitiis, aut iurisdictiones habere. Causæ variæ traduntur; alij tædio nouæ curæ, semel placita pro æternis seruauisse, quidam inuidiâ, ne plures fruerentur, sunt qui existiment, vt callidum eius ingenium, ita anxium iudicium. Hoc loco venit in memoriam quod in signû amplitudinis Magistratus Ciuici Leodiensis passim iactatur, quod pro actis aut decretis in Magistratu aut Consilio, de syndicatu nemo teneatur; neque eo nomine quisquam iudicio sit pulsandus durante aut lapso Consulatu. Inque tam singularis fastigij fidem extare pergameneum monumentum, quod magnum Recordium vocant, seu à longitudine scripturæ, seu potius à magnitudine gratiæ & splendoris. Fallax est Philautia, quæ specie recti sectatores suos decipit. Opilio Vergilianus Urbem Romam crediderat Pastoralibus tuguriis similem. Et inuenti sunt Equisones ita alienatis sensibus, qui stas diei cuiusque horis, Cæsaris & Summi Pontificis personam agerent arbitris remotis.

motis. Parcam Plebi credulæ si somnia eiusmodi in aures suas inexploratè admittat: mirabor si viri intelligentes ita esse credant. An non foret Regem, & supra Regem esse, nullius censuræ & correctioni esse subiectum? *Regum timendorum in proprios greges, Reges in ipsos imperium est Iouis.* Etsi Deus Imperatori Leges ipsas subiecerit, ideoque iis solutus sit, dignum tamen sua Maiestate censet, se Legibus alligatum profiteri. Improbum commentum & ad audaciam ab impunitate impellendam repertum, ne quid inausum aut intentatum sceleris, vbi sceleratorum animos occupauerit, existat. Originem à vero accepisse suspicor, vt crebrò mista cum veris vagantur commenta, & ficti mensura crescit, dum auditis aliquid nouus author adijcit. Vltrà quàm enim horarij & certorum temporum Magistratus interim Induciarum iure gaudent, ne actione Ciuili inturbentur (nam pro crimine, priuatorum lege tenentur, cum reatus omnem dignitatem excludat) in obuio est, quod quisquis nomine dignitatis, aut officij quicquam legitimè, & intra metam agit, non obligetur priuatim, sed Collegium aut Vniuersitas. Sicùt non sibi, sed Collegio aut Vniuersitati contrahendo & gerendo acquirit. Quæ cum in iure explorata sint, & metuculosiores è populo aut Plebe in Comitibus aliquando præmetuerent, ne vbi desissent esse de Consilio, à Præ-tore vel Proprætoribus inquietarentur, à doctioribus congerronibus animabantur, vanum eum metum, quia officij negotium esset, non personæ. Idiotis, luscitiosorum instar colores imperfectè discernentium, subtilitatem iuris à simplicitate non distinguuntibus, per manus

& ora transit, Magistros, Iuratos, & Consilium extra sphaeram syndicatus consistere. Quid aliud, quàm aut impeccabiles, aut impunibiles esse! Æquius fuisset, cum Democrito statuere bina Reipublicæ numina, Præmium, & Pœnam, virtutis illud, (quanquàm virtus sibi ipsi præmium, & rectè facti, merces opima fecisse) hanc vicij precium.

Ad nebulam similitudinis regrediamur. Romæ Consules annuo Magistratu functi novis creâdis Consulibus Comitia indicebant, designatos à Centuriis aut Tribubus futuros Consules, Candidatos adhuc dictos, propter Candidam togam petitionis symbolum, ipsi sella Curuli sedentes, iureiurando adigebant, quibus veluti carmen præeuntibus Candidati in Leges iurabant. Leodij, non quidem Consules diem Consularibus Comitij decernunt, quæ Lege stata est vigesima quinta Iulij, verùm attendere deberent, ne ambitione & avaritia pravisque artibus per Tribus seorsum congregatas peccetur. At postquam renuntiati sunt Trigintaduumviri, & hi per suffragia in duos novos concordarunt, Consules voce præconia pro Cancellis domus Ciuicæ iubent publicari, accitos, & præsentibus iisdem Trigintaduumviris & Vigintiduumviris Commissarijs adiuratos, in sublimiorem & communem secum sellam collocant. Abundè est, inquiet Plebicola, in casses nostros penetrasti: si ita est, quod novi Consules à defungentibus inthronifantur, (sedes namque Consularis à cæteris gradu & forma separatur, vt maiores olim Magistratus sellas Curules habebant), illorum potestas à Principe non dependet. Cui statim replicauero. Imperitus es Dialecticæ, argumentari

mentari nescis. Cæsar supremus est feudorum omnium Dominus, neque tamen vasallos omnes ad fidem adigit, aut in possessionem immittit: Pontifex liberam beneficiorum Ecclesiasticorum dispositionem habet, vsque adeò vt Canonistarum schola doceat respectu Summi Pontificis beneficia quæcunque etiam perpetua reputari manualia & amouibilia subsistente causa; non ideo Pontifex, quibus sacerdotia aut beneficia contulit, possessionem tradit: sat superque est Cæsarea & Pontificia autoritate vtrumque fieri. Principum Leodiensium instituto Consules Noui ab Antiquis ad iusiurandum & Magistratum admittuntur. Ioannes Hynsbergius dilucidè testatus in constitutione sua anni 1424, optimè de Consulari dignitate meritus. Verba eius sunt. Trigintaduumviri in vnum locum seorsim conuenient, inde non recessuri antequam binos novos Consules concordibus aut maioribus suffragiis elegerint & electos nomine duarum triginta Tribuum offerent antiquis Consulibus, ab ijs de more in fidem seu iuramentum recipiendos.

Fuit in more apud Romanos positum vt pro accepto Consulatu gratias Consules agerent ei cuius suffragio essent creati, hoc est, (libera existente Republica) Populo, & post perpetuam Julij Dictaturam, Principi. Suggestus erat Consularis, quò initio Magistratus conscendere solebant Consules & Populum salutare: eodem iterùm cum deponerent Magistratum: cui suggestui nomen, Rostra, dederunt, eorum basis siue ima, ornata Rostris nauium ex Actiaca victoria. Extat Ausonij gratiarum actio pro Consulatu ad Gratianum, & Marmertini

mertini ad Iulianum Imperatores. Leodienses Consules ipso electionis die in Curia Ciuica Trigintaduumviris Electoribus extemporanea oratione grates agunt, & spem iustæ administrationis faciunt. In fine anni, triduo ante Comitia Consularia toti populo, in conticinio noctis per apparitores plateatim intenta voce in horam statam conuocato, inter Palatium & Ædem Primariam ex fenestra domus vnius, non tam grates reddunt, quàm ad sana Consilia futuris Comitibus adhortantur. Orchestra aut suggestus ad solemnem hanc actionem non profert: olim ex prominente Palatij fenestra dicebant, priscum morem immutatum videmus, causam reddere obuium non est. Neq; eorum quæ à Plebeis, aut Plebeiorum Magistratu aguntur rationem quis facile inueniat, cum sæpe pro libidine, & arbitrio illorum, gerantur.

An etiam Candidatorum remotam saltem affinitatem aliquam reperiri dicemus? Candidati erant qui Magistratum petebant, à candida veste vt discernerentur: qui absque interiore tunica in forum descendebant, quò promptius cicatrices vulnerum pro Republica exceptorum ostenderent, Ciuiumque dextras amplectentes benignis eos verbis orabant. Prece ergò, non precio agebatur, propositâ Lege, Donum ne capiunto, ne danto, neue petendâ, neue gerendâ, neue gestâ potestate. Hactenus in Leodini Magistratus petitione non legi vestem fuisse ideò mutatam, neque pullam à murrina discretam: at bene Vigintiduumviros Commissarios stata annua sub appropinquans Comitiorum tempus supplicatione in eundem locum conuenire solitos, vnde pertransuentia Tribuum Collegia iuspicerent, & mutua
præter-

prætereuntium comparatione Trigintaduoviros futuros Electores animis & oculis præconceperent. Forma insuper iuramenti à Consulibus præstandi per Hynsbergicam ordinationem designata, crimen ambitus procul remouebat, nisi quidam optimis Legibus, iuxta Anaxarchis augurium vterentur, quemadmodum muscæ araneorum telis. Quia (inquit) compertum est Reipublicæ corruptionem vt plurimum à corruptelis ambientium, precum importunitate, potu, muneribus & promissis, Consulatum procedere, Lex in futurum esto, In Consules electi ante omnia coram defungentibus Consulibus & Consilio, solemni iuramento adstringuntur: quod nec dederint, nec promiserint, daturi promissuriue sint mortalium vlli per se aut interpositam personam, triobolum, aut triobolo æquipollens.

CAPVT VIGESIMVM QVARTVM.

An Consules Leodienses habeant Armatam familiam.

DE Romanis Consulibus qui idem inquireret, historiam ne à limine quidem salutasset. Regia ijs erat, vt sæpius indicaui, potestas, sed annua, & Regij tituli expers. En tibi adhuc ad hanc rem verba priscae legis, Consules militiæ summum ius habent. Cui ergo, si non Consulibus, ius armatæ fuisset familiæ? Hinc ad munimen ornamentumque dignitatis, Consulem antebant duodecim Liçtores, cum totidem fascibus & securibus. Vbi Prætores senis fascibus, securibusque senis

L I

tantum,